

Évaluation réalisée avec l'appui du F3E
pour la Communauté de Communes du Val de Drôme (CCVD)

Synthèse en pulaar - 300 Ev

***Évaluation externe de la coopération
décentralisée entre la CCVD et Sinthiou
Bamambe (Sénégal)***

Date : Juillet 2010

Auteurs : Serge Béné, Cheikh Bâ

Bourbon Madagascar
BP 4169 – Antananarivo 101
Madagascar
Tél : (261) 20 24 749 36 / (261)
320700941 / 320761555
Mél. : rfh@nbm.mg,
sbene@orange.mg

Tonngol

Tiindaare porogaraam(eBoore) jikkondirnde fedde wiyeteende « CCVD » kaŋum e Kominote Riiraal(Kawtal dowri) Siŋtu Bamambe, ko guurtingol caanngol mawngol taytitoowol Kawtal ngal. Ngaal jikkondiral fuddii ko 2001, ngal rewnaa ko e daawe tati : daawal widto e jaribo golle de (2001-2002), daawal tiidtingol golle de (2003-2005), daawal ngal duubi tati jikkungal tiidtingol golle puddaade de. Daawal kesal ngal duubi tati ina heblanee. Ko ngaal daawal kesal keblanteengal addani betoobe golle neleede mbele be njuurnitoo ko wadaa ko, be yeewa kadi hebde miijooji ballitooji e jikkude golle dee.

Daliilu porogaraam oo

Eden paami wonde so laamu Senegal jippinii won mbaawkaaji duum ari ko tiidinde demokaraasi, tawtoregol bibbe leydi ndi e dowgol golle renndo ngo, edum holla wadde hoolaare laamu ngu e besngu mum. Daranaade deen golle noddii ko jikkondiral ardiibe nokkuuji di e joodaniibe laamu ngu e diin nokkuuji. Golle tiidde mbadaama heen, ina daminaa moyyere. Kono maa kawte renndo ngo mballee haa darnde mumen bura gonngdineede sabu heewbe koolaaki tawo.

Kawte leydeele yellitiide nde wonnoo kaŋum en buri booyde e dowgol golle renndo ina mballondira e kawte leydeele men e fannuujii tati mawdi caggal ballitgol e karallaagal : wuurnude yaakaare nde, ngostondirgol humpitooji kaŋum e ballitgol e heblooji haa golle de dowee e dow ganndal laabtungal.

E hitaande 1999, pelle biyeteede « CCVD » et ADOS kaŋum en e kominote riiraal Siŋtu Bamambe paamondirii e guurtingol Caanngol Mawngol tuugnaade e dee golle : (i)⊗ golle peewtude e kuutoragol ndiyam,(ii) guurtingol leydi ndi, golle jeŋtinooje ngalu, (iii) heblooji tiidtinooji karallaagal golle de.

Ko « CCVD », « Région Alpes » e « Coopération Française » mballondiri e kaalis gollirde oon porogaraam. Oon porogaraam woni faayiida mum ko tawtinde gooto kala e jikkondirde denndaangal jeyaabe e golle de haa be mbaawa diisnondirde e kala sahaa, gooto fof waawa daraade dande timmunde e golle de.

Faayiida gollal ngal

Porogaraam biyeteedo « Tiangol Mangol » yiilatoo ko hisnude nguura e daranaade ndeenka taariindi, tuugnaade e ngoyaaji renndo ngo burdi himmude. Porogaraam oo yowitii ko e lelngo yellitgol kawtal Siŋtu Bamambe.

Njeŋtudi hebaandi e gollal ngal (Ko gollal ngal jibini, feŋŋini e bure)

Golle tiidde mbadaama haa ngese waalo mbadtii remeede, laabi hakkunde gure de mbeebtii, ilam dam nattii bonnude, do gollee hebaama, karallaagal beydiima e nokkuuji di.

Porogaraam oo gollondiima no feewi e Sarwiis Fooree mo Kanel.

Rewbe be ina ndefira furnaaji kesi ittinooji kuutoragol lekde.

Renndube golle de ina njeewtida e kala sahaa to galle pereftee

Porogaraam « Tiangol » ko tuugnorgol hannde e nokku oo.

No golle de lelniraa

Tawtoreede « CCVD » e « ADOS » ebbo « Tiangol » kaŋum e dowgol golle porogaraam oo ina faayodini no feewi. Duum addaniibe burde badaade yimbe nokkuuji di.

Daawe didi gadane porogaraam oo mballitii ardiibe nokkuuji di yeewtidde e wostondirde miijooji e dowgol golle de, be mbaawa kadi lelnude peeje e ko fayi arde.

Batuuji gure de e komiteeji di njogii doole porogaraam oo, ko kaŋji mbaawi ŋiibnude bure kebaade de.

Peeje lelnanaade golle de

Jikkondiral « CCVD » e kawte de gollondirta de yowitii ko e nanondire keewde. Gooto e mabbe fof won darnde nde darii e dowgol golle de (won ko halfinaa e dowgol golle de). Ko « CTM » halfinaa

rewindo golle de kono tan heblanaaki duum no feewi. « CTM » ina foti wallude gollotoobe hono « MOE » yubbinde golle de.

Kaalis porogaraam oo rewata ko e juude « CCVD », ko ndeen fedde siimtanta walloobe be no golle de njahrata. Addani « CCVD » heeditirde e bamgol pellitte de ko waasde kawte de daraade darnde poti daraade. «MOE » ko kañum rewindatoo e innde « CCVD » (ADOS, DAO) kala kaalis kuutoraado e golle de.

Ko « CTM »foti halfineede golle de. « DAO » noon maa waaw addude ballal mum tawa duum haadata tan ko e yeewtagol no golle de burata peewirde. Gure de ina poti faamondirde e ko woni darnde « CTM » tigi rigi mbele nanondire de « CTM » siifdata e wodbe ina tuugnoo e golle bamdaade. Ko komiteeji gure de poti hesditinde terde « CTM » tawa ebe tuugnii e damawuuji mabbe di.

Dowgol golle de ina waawi yubbinireede hono nih : (i) jokkondiral hakkunde kawte nokkuuji di, be ndaroo darnde ardiibe golle de (« MOA »), (ii) « CTM » foottata renndube porogaraam oo fof e wostondirde mijooji kañum e bamde pellitte;(iii)“Région Rhones Alpes” jeyeteedo e golle payde arde de;maa tuugno e sarwisaaji keeroriidi gollal kala mbele diin sarwisaaji mbaddee nanondire peewtude e rewindaade amenaasmaaji di betgol badte majji e taariindi ndi;(iv) jokkondiral kawte de e gardagol mumen golle de maa waaw rewnireede e “ komite pilotaas” badoowo batuuji mum Senegaal.

“CCVD” oo ina foti wallitde “MOA” oo ballal timmungal. “CCVD” oo ina foti hollitde yimbe be subii be mbele been keblee e dii fannuuji didi: tiidtingol mbaawka gardagol golle e karallaagal.

Golle maantiniide porogaraam oo

Porogaraam oo wallitii yellitde karallaagal nokkuuji di ; yimbe nokkuuji di tawtoraaama e golle de no haanirtaa nih; hoohoobe diiwaan oo e sarwisaaji teknik di ndokkii golle de faayiida. Yiyannde yimbe nokkuuji di wayliima badte won gede: (i)daminaade njobdi caggal nde liggii e amenaasmaaji di; (ii) yimbe be hesbe cubaama e wooteeji badtindiidi di kono tan be jokkiraani golle no puddorano nih; (iii) gollotonoodo oo wayliima; duum saabii laabi goddi mbadti reweede e badgol golle de.

Doole porogaraam oo mbaawata feeñdetan ko e dow gede tati: (i) kawte nokkuuji di(kolektiwitee lokaal) ngogitoo golle de;(ii) kawte de njewtida; paamondira e jogagol nokkuuji di;kisnugol ngaluuji di haa arti noon e kuutoragol leydi ndi;(iii) kuutoragol kaalis porogaraam oo addi oo ittinee sabu anndude kawte de no gede de njahrata e faamde be darnde mabbe. Caggal golle peewtude e karallaagal ngal;yimbe be ina poti finndineede;kirjinee haa bura faamde porogaraam oo.

Ballondiral pelle de

Ballal kawtal nokku oo fotnoo hebde e ko feewti e yellitde mbaawkaaji mum jowitiidi e dowgol gollal hebaaki tigi rigi. Sifaa ballal ngal laabtaani;duum saabii ngal tabitaani. Nanondire hakkunde “CCVd” e “kolektiwiteeji lokaal” Senegaal di peññaani no ballal kawte nokkuuji de foti siforaade.

Ina daminanoo maa jokkondiral hakkunde subaabe (eliiji) leydeele yellitiide e subaabe nokkuuji men wallit no feewi jahrugol yeeso “desantaraalisaasion” oo. Ngaal jokkondiral ina foti beydeede; ngal yubbinanee golle (yeewee ngoyaaji di; danle de mbadanee tuugnorde laabtude; anndee ko ummini de ekn.)

Wasiyaaji

Porogaraam oo huutoriima karallaagal jubbungal, jahdungal e ngoyaaji nokku oo, duum saabii bure kebaade de. Njeñtudi hebaandi ndi ina foti rewindeede kadi saaktee.

Dee gede didi ina poti wadeede :

- Ardinde kawte renndo senegal e golle de
- Tuugnaade e karallaagal tawangal e nokku oo mbele karallaagal kesal ngal ina bura badtinde e gollotoobe be

Daawal 2010-2012 : Yoo ngal won daawal tiidtingol golle puddade de

Renndube porogaraam oo ina poti daraade gooto heen fof darnde teenjtunde. Ballal « CCVD » e DAO ina foti hoytude seeda.

- « CTM » ina foti wuurtineede e dow disnondiral.
- Kawtal Diiwaan Maatam e « ARD » mum ina poti tawtoreede e golle de.

Daawe tati jikkondirde ina poti yabaneede :

- Hesditinde nanondire de, saaktande de yimbe gure de
- Yeewtidde kadi e porogaraam 2010-2012 oo e yimbe gure de mbele be njaggir dum jey mabbe tawa be yeewtiima paandaale de, loowdi ndi e njubbudi golle de.
- Teenjtinde heblooji ballitooji ardiibe nokkuuji di e yimbe « CTM » beydude ganndal mumen.

Peeje Ielnanaade dowgol golle de.

Jokkondiral « CCVD » e kawte de gollondirta yowitii ko nanondire keewde. Gooto e mabbe fof won ndarnde nde darii e dowgol golle de. Ko CTM halfinaa rewindo golle kono tan heblanaaki duum no feewi. CTM ina foti wallude gollotoobe be hono “MOE” yubbinde golle de. Kaalis porogaraam oo rewata ko e juude “CCVD”; ko nguun goomu siimtanta walloobe be no golle de njahrata. Addani “CCVD” oo heeditirde e bangol pelltirde de ko waasde kawte daraade ndarnde potnoo daraade. Ko MOE.